

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

8 Ordine non sumpto tua te probra facta repellent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

In editionibus autem conciliorum Parisiensibus ac Coloniensibus habentur, & à sex Presbyteris, & tribus Diaconis; quemadmodum & in multis Gratianis manuscriptis.

C. V. q. De eodem.

Item ex concilio Cartaginensi tertio, c. 2.

Si autem Presbyteri vel Diaconi fuerint accusati, adiuncti sibi ex viciniis locis propriis & Episcopos legitimum numero collegarunt, quas ab eodem accusati perirent, id est, una secum in Presbyteri nomine 1 sex, in Diaconi tribus, ipsorum causas dilucidat & eadem diem a & dilatione, & à communione retinutione, & discussione personarum, inter accusatores & eos qui accusantur, forma servata, reliquorum autem clericorum causas etiam solus Episcopus loci agnoscet & finiat.

1 ¶ Nomine] Sic in catena codicibus impressis & manuscriptis, praeceps quam in editione Coloniensi quatuor tomorum, in qua habetur, Presbyteri nomine quinque, in Diaconi duobus.

2 pars. Solus autem ad exclusum aliarum Episcoporum non suorum clericorum dicunt, sine quorum presentia episcopus sententia erit traxa.

C. VI. q. Abiit, praesentia clericorum nullius causam Episcopus audiat.

Unde in concilio Carthaginensi quarto,
c. 23. legitur.

Episcopos & nullius causam audiatis absque praesentia suorum clericorum: alioquin irrita erit sententia Episcopi, nisi clericorum praesentia confirmetur.

C. VII. q. Nisi synodis canonice vocati sacerdotes damnari non possint.

Item ex concilio Hispanensi secundo, c. 6.

Episcopos & sacerdotibus ac ministris solus honorare potest, auferre solus non potest. Si enim hi qui in seculo à dominis suis honore libertatis adepti sunt, in servitutem ingum non & revocantur, nisi publice apud pratoris ac præfatis tribunal in furo fuerint accusati, quanto magis si qui divinis altariis consecrati, honore ecclesiastico decorantur? Qui profecto nec ab uno damnari, nec uno judicante poterunt honoris sui privilegii exsui: sed praesentati synodali judicio, quod canon de illis præcepit, definiri.

DVESTIO VIII.

Ultima vero questione sic statutum est in concilio Neocasariensi, c. 9. & 10.

C. I. q. Presbyter, qui ante ordinationem confiteratur corporaliter lapsus, potest non offerat.

Qui b. admisit corporale peccatum, & hic postea Presbyter ordinatus est, si confessus fuerit, quod ante ordinationem suam peccaverit, non quidem offerat, maneat autem in aliis officiis propter & ejus studii utilitatem. Nam cetera peccata confiteruntur plurimi etiam ordinatioe privari 2. Quod si de his non fuerit confessus, nec ab aliquibus potest manifeste convinci, hunc ipsi de se potestis est committenda. Similiter & si Diaconus in eodem culpe genere fuerit involutus, sese à ministerio cohabebit.

1 ¶ Proprius ejus studii utilitatem] Græc. cff. 2. g. rbi
āndev arsōlū, id est, proprius studium ac diligentiam, quam ceteroquin adhibet.

2 ¶ Privari] Græc. legitur, πλούχεστις αφίνει, id est, manus impositionem dimitti. quemadmodum scri-

a Anfl. 3. c. 103. Burch. l. 2. c. 205. Iso p. 6. c. 280. b cum proprio Episcopo, c al. distincti. d al. diem a dilatione, e Burch. l. 2. c. 14. 4. Iso p. 6. c. 274. f Suprad. oad cap. sexta a distinc. 67. Episcopu. g al. sexagen non revalutumur. h Rabonus lib. penit. c. 1. Poly. l. 4. tit. 39. Burch. l. 2. c. 29. Iso p. 6. c. 150. Pann. l. 2. c. 151. Cap. ro. ibid. i Al. tamen.

verit Dionysius cuius versionem ceteri collectores attulerunt, tam clausula omisſa. Nam hec versio, quam Gratianus usit est præsa, qua est in collectione fidetur. Ita ex hoc verbis legimus clausuram sententia, arg. auditor gliffa putari.

C. II. q. Deservientes alterio, si carnis fragilitate deliquerint, Episcopi arbitrio subiacent.

Item ex concilio Hieronim. v. 5.

Hic a qui altario Dei deserviunt, si subito in flesca carnis fragilitate corripiunt, & Dominum deliciam dignè pauperiuerint, ita ut mortificato corpore vobis omni sacrificium Deo offerant, maneat in postuum dominis, vel veraciter afflicto non diu suspensus, vel defidios prolixiore tempore ab ecclesiis erga leggeque ita tamen ut officiorum suorum loco casceptum, ne possint ad aliorum officia ulterius promoventes. Quod si a ratore velut canes ad vomitumve vorabunt, & volunt in volutabris lutu jacuerint, non solum ligature omnia careant, sed etiam sanctam communem ratione in eis non percipiunt.

C. III. q. Excommunicatioe penitentia, infra rem de concilio Tolemano g. 270.

Cum b. multe superincontinentia & ordinis clericorum haec tenus emannerint sententia penitentia, & nullatenus ipsorum reformantur qui vellet correcio morum usque adeo sententiam judicantium præstare communia culparum, ut non tantum ferreantur ultio in actores culparum, verum & in progeniem damnatorum. Ideoq; quilibet ab Episcopo usque ad subdiaconum deinceps quod vel ex ancilla, vel ex ingenuo detestando quidem ex nobis geniti probantur, canonica censura damnatorum proles autem aliena a pollutione nata, non solum hereditatem & nunquam accipiet, sed etiam in servitutem eius ecclesiæ, decujus sacerdos vel ministri ignomina sunt, iure personi manebunt.

C. IV. q. Qui confiteatur se ante ordinationem professe, non sacrificet: convulsus autem separatur.

Item ex concilio Martini Papæ, c. 21.

Si quis Presbyter ante ordinationem peccaverit, & post ordinationem confessus fuerit, quod non pecuniorum offerat, sed tantum pro religione nomine Presbyteri portet. Si autem non ipse confessus, sed ab alio publice fuerit convictus, nec hoc ipsum habeat, ut non Presbyteri portet. Similiter & de Diaconis observandum est, ut si ipsi confessi fuerint, ordinem Subdiaconi accipiant. 3.

C. V. q. Demann sacerdotis, qui ab ecclesiis subtrahatur, sicut sacramenta suorum.

Item Nicolaus ad consulta Bulgariae, c. 1.

Ciscitabitibus b. vobis, si à sacerdote, qui sive apprehensus in adulterio, sive de hoc sola fama reprobatur, debet de communione suscipere, nec ne respondemus. Non potest aliquis, quantumunque polluitus sit, sacramenta divina polluire; que purgatoria cunctiarum contagionum existunt: nec potest foli radiis per cloacas & latrinas transfundere, aliquid evindere contaminationis attrahere. Proinde qualisunque sacerdos sit, que sancta sunt, coquinare non potest. Idecirco ab eo, usquequod iudicio Episcoporum reprobatus communio percipienda est: quoniam mali bona ab

a Daf. 50. hi, qui altaris. Rabanus I. p. 1. Burch. l. 10. c. 27. Iso p. 6. c. 27. b Iso p. 6. c. 27. c al. inventus. d al. rati. e al. hereditatem parvum. f In cap. Martini Burch. l. 2. c. 14. 4. Iso p. 6. c. 274. g al. sexagen non revalutumur. h Extra de oblatione, Et modis nostra duxit. Iso p. 2. c. 23. Pann. l. 2. c. 151.

ministrando se tantummodo ludent: & cœra i fax accens. sibi quidem de trumentum præstat, aliis vero lumen tendens ad ministrare: & unde alii commodum exhibet, inde illi dispendium præbet. Sumite ergo intrepidi ab omni fædere Christi mysteria: quia b omnia fide & Christi purgantur. Fides d est enim quæ humum mundum vincit: & quia non dantis e, sed accipientis fit, dicente / deo Hieronymo 2: [Ad credendum in anima omnino opus est perficius: & in omni fædere corpus Christi illi perficium.] ¶ Qui rufus sacra scriptura g concordant ut: [Prituquam audias, ne judicaveris quemquam: aque ante probacionem accusationis illata neminem à tua communione suspendas: quia non statim, qui accusatur, reus est, sed qui convincatur, criminolus.]

¶ Et cœra] Autem legaliter, &c. Restitutum est ex originali, ex qua aliam suum emendata & addita.

¶ Hieronymo] Est in epistola de septem gradibus, quemadmodum & quæ sequuntur, priusquam audias, &c. est ibidem superius.

CAUSA XVI.

Vidam Abbas habebat parochiale ecclesiam: inservi illi monachum, ut officium celebraret populo: posedit eam per quadriginta annos sine aliquo interpellatione: tandem querela adverba Abbatem monasteriæ a clericis baptis malis ecclesia, in cuius dispensatione ecclesiæ consiliebat.

¶ Hic præsumt, utrum monachus licet populus officia celebrare, praestentiam dare & baptizare.

¶ Secundum, si monachus habere Episcopi beneficia, an ei sit influente, an a Episcopo.

¶ Tertio, an pro ecclesiæ capellam præscriptio tollentur.

¶ Quartio, si ecclesia ad versus ecclesiæ præscriptis, an etiam monasteriorum ad verbum ecclesiæ præferere possit.

¶ Quinto, si capellam in suo territorio adsciatam propter territorio, si vindicare videntur.

¶ Sexto, si Archipresbyter vel Episcopus sua autoritate, non iudicaria sententia capellam illam irreperit, an cadat a causa: ut ecclesia, cuius prædictis, nonnullus habeat jus respondendi, quod sicut pastor illicite usurpavit.

¶ Septimo queritur, si laici capellam tenentur (ut quibusdam morent) & in manibus Abbatis eam refutaverint, & ordinandam tradicerint, an confessu Episcopi & clericorum Abbas possit eam tenere.

QUÆSTIO I.

¶ Q uod monachi officia populus celebrare non possint, mutua auditoria probatur: quarum prima est illa sancta Nicæna synodi, qua dicitur.

¶ Caput hoc neg, in prima Nicæna synodo, neg, in secunda hodie bateatur.

C. I. q Monachorum conversatio ad omnibus debet esse discreta.

¶ Placuit & omnibus residentibus in sancta Nicæna synodo, ut monachorum conversatio & vita secundum etymologiam nominis ab omnibus discrepet. Monachus enim gracie latine singulariter dicitur. Unde monachum per omnia singulariter agere oportet. Quoniam breviter & insolubiliter omnibus præcipimus, ut aliquis monachus penitentiam nemini tribuat, nisi sibi invicem, ut pulchrum est: mortuum non sepeliat, nisi monachum in monasterio secum morantem: vel si fortuito quemquam adventu fratum ibi mori contigerit.

C. II. q Monachorum distributionem, & ecclesiasticum misericordium quilibet simul tenere non potest.

a almonisteria. b AB. i. c al. infide. d i. Ioann. e aldeumonum. f In epistola de septem gradibus, tom. 4. g Eccl. h Ans. i. 6. & 6. 21. Poly. l. 4. m. 38.

Item Gregorius Ioanni Bavennati Episcopo,
lib. 4. epist. 1.

N Emo a potest & ecclesiasticis obsequiis b deservi-
re, & in monachica regula ordinatè perficere: ut i-
psa monasterii distictionem teneat, qui quotidie in mo-
nasterio c ecclesiastico cogitare permanere.

C. III. q Monachi, qui ad clericatum p. mover-
tur, a priori propenso discedere
non debent.

Item Innocentius ad Videlium,
epist. 2. c. 10.

D E monachis, qui diu morantes in monasteriis, si potest a clericatus ordinem pervenient, statim non debere eos a priori propenso discedere e.

S ergo sicut Innocentius definit a suo propenso eu discedere non licet: & siut Gregorius refatur in monastica regula de votâ per-
ficer, & ecclesiasticis obsequiis simul deservire non possunt: patet, quod parochians ecclesiæ monachæ prefici non possunt.

C. IV. q Monachus non habet officium docen-
ti, sed plangenti.

Item Hieronymus ad Riparium Presbyterum, ad-
versus Vigilantium.

M onachus f non docens g, sed plangenti habet
officium: qui vel fe, vel mundum lugat, & Domini
pavidus praefector advenit.

C. V. q In populari frequencia monachii
esse non debent.

Item ad Paulinum, de institutione monachii,
epist. 13.

S i cupis esse, quod dices, monachus, id est, solus, quid facis in urbibus, qua utique non sunt solitorum habitacula, sed multorum? & infid. ¶ Habeto similitudinem columbae, ne cuiquam machinæ dolos, & serpentes astutæ, ne aliorum supplanteris infidus. Non multum diffat in vitro, vel deciper posse, vel decipi. Christianum i, quem senseris tibi aut semper, aut crebro de nummis loquenter (excepta eleemosyna, quæ in differenter omnibus patet), in fronte potius habero, quam monachum. Præter viatum & vestitum, & manifestas necessitates nihil cuiquam tribuas: ne filiorum panem canes comedant.

C. VI. q Monachus pascetur, clerici
pascunt.

Item ad Heliodorum de laude vita solitaria,
epist. 1.

A lia k causa est monachorum, alia clericorum. Cle-
rici pascunt oves, ego pascor: illi de altario vivunt, mihi quasi infraquo arbore securis ponitur ad radicem, si minus ad altare non deferro. & infid. ¶ Mihi ante Presbyterum federe non licet. Illi, si peccavero, licet me tradere l satan in interitum carnis, ut spiritus salvus sit in die Domini Iesu.

C. VII. q Non licet aliquid monachu agere sine
Presbyterorum consilio.

Item m ad Ruficum.

E cœlia n habet senatum cotum Presbyterorum, s-
ne quorum consilio nihil monachus agere licet. Ro-
boam o filius Salomonis ideo perdidit regnum, quia no-
luit audire Presbyteros suos. Senatum quoque Romani
habebant, cuius consilio cuncta agebant: & nos habemus
senatum nostrum cotum Presbyterorum.

¶ Apud B. Hieronymum in commentariis ad c. 3. Esaie, unde
hoc caput videtur accepimus, hoc legantur. Robam filius Sa-
lomonis ideo perdidit regnum, quia noluit audire Prel-

a Iov. p. 3. c. 18. b al. officiis. c al. obsequio. d Po-
ly. ibid. Ans. l. c. 67. e al. devare. f Poly. ibid. Ans. l. 7. c. 128.
Iov. p. 7. c. 128. g al. doctoru Pam. l. 3. c. 176. h Iov. p. 7. c. 2.
Pam. l. 3. c. 175. i al. decipi Christianum Qwm. l. orig. k Po-
ly. ibid. Ans. l. 7. c. 123. l l. Cor. 12. m Habitetur in comm. 18.
c. 3. Esaie. n Deut. edit. p. 5. o z. Reg. 14.